

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
КОМІТЕТОМ АРБІТРІВ УАФ
12 червня 2023р.

Процедурний Регламент
щодо відбору, здійснення спостереження, відеоспостереження,
атестації та ротації спостерігачів, відеоспостерігачів арбітражу УАФ

1. Основні положення

Організація, контроль та розвиток спостереження арбітражу, відеоспостереження відеотехнічного арбітражу є виключною прерогативою УАФ в особі Комітету арбітрів.

Спостерігач арбітражу матчів Всеукраїнських змагань з футболу (далі-спостерігач), відеоспостерігачі роботи ВООМ та ОП* (далі відеоспостерігач), є офіційним представником Комітету арбітрів Української Асоціації Футболу (далі - КА УАФ), на якого покладені обов'язки з надання арбітру, асистентам арбітра, четвертому арбітру (офіційні особи матчу, далі - ООМ), відео асистенту арбітра та помічнику відео асистента арбітра (відеотехнічні офіційні особи матчу, далі – ВООМ) будь-якої організаційної та методичної допомоги, обговорення арбітражу / відеотехнічного арбітражу матчу з порадами для удосконалювання у майбутньому, оцінки якості арбітражу / відеотехнічного арбітражу матчу на основі безпосереднього візуального спостереження та надання КА УАФ звітів з оцінками щодо дій бригади арбітрів при дотриманні принципів чесності, об'єктивності і справедливості.

Спостерігач оцінює дії арбітрів в незалежній та нейтральній манері. Він враховує лише ті факти, що бачить сам, і не піддається впливу третіх осіб.

Спостерігач виконує наступні обов'язки:

- супроводжує арбітрів у місці проведення матчу;
- стежить за тим, щоб арбітри не відвідували ніяких прес-конференцій і не мали контактів із представниками ЗМІ;
- нагадує арбітрам про ввічливу, але тверду відмову від надмірних проявів гостинності;
- нагадує арбітрам про відмову від будь-яких подарунків, вартість і характер яких не є символічними;
- надає арбітрам будь-яку організаційну допомогу на їхнє прохання;
- у разі потреби допомагає арбітрам при заповненні Рапорту, надаючи інформацію щодо вилучень, попереджень або інших інцидентів;
- обговорює арбітраж матчу з арбітрами, оцінює дії всіх ООМ та ВООМ, даючи їм поради для удосконалювання арбітражу у майбутньому;
- спостерігач арбітражу може виконувати інші функції на матчі при визначенні цієї норми відповідними регламентними документами.

Спостерігач арбітражу, як правило, не рекомендується входити до роздягальнь арбітрів під час перерв між першим та другим таймом і додаткового часу, за виключенням тих випадків, коли для цього існують надзвичайно серйозні підстави.

*відеоспостерігачі роботи ВООМ та ОП – може бути особа, яка пройшла відповідну підготовку, чи/або мала попит роботи в якості ВАА/ПВАА.

Після матчу спостерігач арбітражу повинен проаналізувати разом з арбітрами їхні дії в спокійній сприятливій обстановці. У процесі аналізу спостерігач арбітражу повинен зазначити позитивні і негативні аспекти діяльності арбітрів, які він потім зазначить у своєму Рапорті, де повинен дати КА УАФ конкретне і точне уявлення про дії арбітра в проведеному матчі за відповідними критеріями. Немає необхідності під час дискусії повідомляти оцінки арбітрам.

Спостерігач / відеоспостерігач арбітражу повинен дотримуватись Правил гри IFAB та діючих інструкцій, Регламентів змагань і директивних документів Адміністрації УАФ, КА УАФ, УПЛ та ПФЛ.

При виконанні своїх обов'язків спостерігач / відеоспостерігач арбітражу повинен поводитися професійно, не повинен приймати подарунки від клубів, команд та арбітрів (окрім сувенірів, вартість яких є чисто символічною).

Спостерігач / відеоспостерігач арбітражу повинен утримуватися від висловлювань від імені УАФ і від будь-яких дій, що суперечать інтересам УАФ. Він несе відповідальність за будь-яку інформацію надану ним, що з'являється в засобах масової інформації.

Спостерігач / відеоспостерігач арбітражу повинен проінформувати УАФ про будь-які зв'язки, що можуть виникнути між ним і клубами – учасниками всеукраїнських змагань, зокрема конфлікту інтересів. У зв'язку з цим незалежність спостерігача арбітражу не може бути гарантована, якщо він або будь-хто із членів його родини (дружина, чоловік, діти, батьки, рідний брат чи/або сестра) є членом, акціонером, партнером по бізнесу, спонсором клубу / команди.

Під час і після виконання своїх функціональних обов'язків спостерігач / відеоспостерігач арбітражу повинен захищати інтереси УАФ, гарантувати повну конфіденційність у відношенні будь-якої отриманої інформації.

Зміст, який буде викладено у Рапорті спостерігача / відеоспостерігача арбітражу, варто доводити виключно до відома ООМ та ВООМ (без повідомлення оцінки) та в повному обсязі до КА УАФ.

Спостерігач / відеоспостерігач арбітражу повинен дотримуватися вказівок і застосовувати розроблені КА УАФ критерії оцінки, що містяться в цьому документі.

Оцінка дій ООМ та ВООМ на матчах Всеукраїнських змагань передбачає наступні цілі:

- дати їм пораду, як вони можуть удосконалювати власні професійні дії;
- забезпечити об'єктивне і послідовне тлумачення Правил гри та використання Протоколу ВАА;
- забезпечення об'єктивної оцінки їх дій;
- розпізнавати молодих талановитих арбітрів у різних регіонах країни;
- класифікувати арбітрів та допомогти КА призначати їх на матчі Всеукраїнських змагань відповідно до їх рейтингу та рівню арбітражу.

2. УМОВИ ВІДБОРУ

До списку спостерігачів / відеоспостерігачів арбітражу КА УАФ, які залучаються до проведення Всеукраїнських змагань з футболу, повинні входити виключно арбітри, асистенти арбітра, які мали досвід арбітражу змагань мінімум 10 років.

Спостерігачами матчів Всеукраїнських змагань аматорських, юнацьких, студентських, жіночих команд можуть бути виключно особи, які були ООМ змагань вказаного рівня або вище.

Спостерігачами матчів змагань професіональних команд можуть бути виключно особи, які були ООМ змагань професіональних команд.

Спостерігачами / відеоспостерігачами матчів змагань основних складів Прем'єр-Ліги (ПЛ) можуть бути виключно особи, які були ООМ змагань вказаного рівня.

Списки спостерігачів / відеоспостерігачів на період, визначений КА УАФ, складаються на основі:

- списків-пропозицій кандидатів в спостерігачі, наданих Комітетами арбітрів Регіональних асоціацій (далі - КА РАФ) на вимогу КА УАФ. КА РАФ до 20 грудня поточного року надають для розгляду КА УАФ списки кандидатів Спостерігачів арбітражу на наступний календарний рік, які будуть брати участь у проведенні матчів аматорських та дитячо-юнацьких Всеукраїнських змаганнях з футболу, а також Спостерігачів, які вперше можуть залучатися до проведення змагань U-19 УПЛ та Другої ліги ПФЛ:

- необхідної кількості спостерігачів;
- атестації спостерігачів КА УАФ.

Вік спостерігачів / відеоспостерігачів арбітражу Всеукраїнських змагань з футболу, за станом на 01 січня року, на який спостерігач / відеоспостерігач пропонується (далі- поточний рік), має бути не вищим за:

Спостерігач / відеоспостерігач матчів змагань Прем'єр ліги	– 70 років,
Спостерігач матчів змагань Першої ліги, жіночих команд	- 65 років,
Спостерігач матчів змагань U-19 УПЛ, Другої ліги, аматорів, студентів	- 60 років,
Спостерігач матчів змагань ДЮФЛУ та/або ветеранів	- без обмежень

Вік кандидатів спостерігачів, які вперше можуть залучатися до проведення матчів Всеукраїнських змагань, має бути не вищим за 50 років (станом на 01 січня поточного року).

Максимальний строк проведення матчів Спостерігачем у відповідній Лізі (як правило) не може перевищувати:

- U-19 УПЛ – 5 років;
- Друга ліга ПФЛ – 5 років;
- Перша ліга ПФЛ – 8 років;
- Прем'єр – ліга – 10 років.

(виняток щодо максимального строку проведення матчів надається спостерігачам, / відеоспостерігачам, які залучаються / залучалися до Міжнародних змагань та тим, щодо яких буде прийняте окреме, виважене рішення КА УАФ, враховуючи їх професіональну діяльність).

Незалежно від списків спостерігачів / відеоспостерігачів (що складаються та затверджуються КА УАФ) для призначень на проведення матчів відповідної категорії змагань, з метою підвищення та набуття досвіду спостерігачами, які мають якості, завдяки яким у майбутньому вони можливо будуть підвищені в класі, КА УАФ має право приймати рішення щодо призначення спостерігачів, яких він (КА УАФ) вважає підготовленим для цього, на матчі чемпіонату категорії, вищої за відповідний поточний рівень такого спостерігача (наприклад, спостерігачів Першої ліги на матчі за участю клубів (головних команд) Прем'єр-ліги так само, як спостерігачів Другої ліги на матчі за участю клубів (команд) Першої ліги). Аналогічно, там де це є за необхідне, КА УАФ має право приймати рішення щодо призначення спостерігачів на матчі категорія, яких є нижчою за відповідний поточний рівень такого спостерігача.

У відповідності до вимог Конвенції УЕФА та Статуту УАФ остаточне рішення з цих питань належить виключно КА УАФ.

Кандидати в спостерігачі / відеоспостерігачі, які пропонуються вперше, обов'язково повинні пройти стажування, умови якого визначає комісія спостерігачів КА УАФ.

Особа, яка була арбітром / асистентом арбітра ФІФА та / або Прем'єр-Ліги відразу після завершення арбітражу (за окремою заявою / зверненням до КА УАФ) має можливість розпочати діяльність в якості спостерігача / відеоспостерігача матчів Всеукраїнських змагань професіональних команд.

Рівень змагань, до яких вказана особа може бути залучена вперше, у кожному окремому випадку визначається КА УАФ з урахуванням досягнень цієї особи в якості арбітра / асистента арбітра, результатів стажування та необхідної кількості спостерігачів / відеоспостерігачів.

Спостерігачі / відеоспостерігачі матчів Всеукраїнських змагань професіональних команд, які припинили співпрацю з КА УАФ за власним бажанням можуть відновити її лише як такі, що пропонуються вперше.

3. СПИСКИ КАНДИДАТІВ В СПОСТЕРІГАЧІ / ВІДЕОСПОСТЕРІГАЧІ

Всі кандидати в спостерігачі / відеоспостерігачі мають бути внесені до списку-пропозиції регіональними Асоціаціями футболу (далі РАФ).

Списки-пропозиції мають бути затверджені КА РАФ, підписані першою особою відповідної РАФ, Головою КА РАФ, скріплені печаткою та надані КА УАФ.

У разі порушення строків або форми подачі списку-пропозиції з боку РАФ КА УАФ залишає за собою право самостійно затверджувати списки кандидатів в спостерігачі / відеоспостерігачі відповідної РАФ.

У разі виникнення спірної ситуації кандидати в спостерігачі / відеоспостерігачі можуть звернутися з відповідними заявами безпосередньо до КА УАФ. Після об'єктивного розгляду кожної такої заяви КА УАФ буде прийняте зважене, остаточне рішення.

Відмова спостерігачу / відеоспостерігачу з боку РАФ щодо включення його до списку-пропозиції може бути тільки на підставі рішень органів футбольного правосуддя УАФ.

4. НЕОБХІДНА КІЛЬКІСТЬ СПОСТЕРІГАЧІВ / ВІДЕОСПОСТЕРІГАЧІВ

Максимально необхідна кількість спостерігачів / відеоспостерігачів матчів Всеукраїнських змагань професіональних команд та змагань аматорів, студентів, жінок, ДЮФЛУ, ветеранів, тощо визначається окремо для кожного рівня змагань перед їх початком з урахуванням кількості команд – учасниць.

5. АТЕСТАЦІЯ СПОСТЕРІГАЧІВ / ВІДЕОСПОСТЕРІГАЧІВ

По завершенню осінньої та весняної частини змагань КА УАФ проводить атестацію спостерігачів / відеоспостерігачів Всеукраїнських змагань з футболу.

Під атестацією слід розуміти загальний висновок КА УАФ, в якому враховуються наступні критерії:

- а) рейтингова оцінка діяльності спостерігача / відеоспостерігача;
- б) стабільність спостерігача / відеоспостерігача.

5.1 Рейтингова оцінка діяльності спостерігачів / відеоспостерігачів

Рейтингова оцінка діяльності спостерігачів / відеоспостерігачів визначається як середнє арифметичне наступних оцінок:

- якість практичної діяльності (спостереження, відеоспостереження арбітражу матчів та заповнення рапорту);
- тестування на знання Правил гри;
- відео тестування;
- тестування на знання методики оцінювання арбітражу (за потреби);

5.1.1 Оцінка якості практичної діяльності

Визначається як середнє арифметичне всіх оцінок, отриманих спостерігачем / відеоспостерігачем за якість спостереження / відеоспостереження арбітражу та заповнення Рапорту, враховуючи також матчі змагань професіональних команд нижчих рівнів.

Практична діяльність оцінюється за наступною шкалою:

8.5 – дуже добре – якість спостереження арбітражу відповідає вимогам методичних рекомендацій. Рапорт спостерігача / відеоспостерігача заповнений в достатньо повному обсязі, відображає перебіг подій на полі / площі ВО та оцінює дії арбітрів / ВАА при визначені оцінки

8.25 – добре - якість спостереження / відеоспостереження арбітражу в цілому відповідає вимогам методичних рекомендацій але рапорт спостерігача / відеоспостерігача не в повному обсязі відображає перебіг подій на полі / площі ВО або мають місце незначні недоліки при обґрунтуванні оцінки якості арбітражу / відеотехнічного арбітражу.

8.0 - задовільно – якість спостереження / відеоспостереження арбітражу не повністю відповідає вимогам методичних рекомендацій. Рапорт спостерігача / відеоспостерігача заповнений в недостатньо повному обсязі, в деяких епізодах неточно відображає перебіг подій на полі / площі ВО та мають місце незначні недоліки при обґрунтуванні оцінки якості арбітражу / відеотехнічного арбітражу.

7.75 – умовно задовільно - якість спостереження / відеоспостереження арбітражу не відповідає методичним рекомендаціям. Рапорт спостерігача / відеоспостерігача заповнений зі значними недоліками, не відображає перебіг подій на полі / площі ВО, або мають місце очевидні помилки при обґрунтуванні оцінки якості арбітражу / відеотехнічного арбітражу, або вона підлягає корегуванню КА УАФ.

При припущенні помилкових рішень спостерігачем / відеоспостерігачем щодо оцінок за арбітраж, відеотехнічний арбітраж матчів, КА УАФ може переглядати та корегувати їх.

КА УАФ при перегляді та корегуванні оцінки, виставленої Спостерігачем / Відеоспостерігачем, має право використовувати різноманітні засоби, які забезпечують КА УАФ необхідною інформацією (відеозаписи, телевізійні та інші відео-повтори, тощо).

У випадку, якщо здійснюється корегування оцінки арбітражу, остаточною вважається оцінка, прийнята КА УАФ, яка і вноситься до рейтингового реєстру відповідної категорії арбітрів.

В тому випадку, якщо оцінка, виставлена спостерігачем / відеоспостерігачем, була скорегована та змінена (*це вважається значним недоліком*), КА УАФ сповіщає спостерігача / відеоспостерігача про це у листі-запереченні.

5.1.2 Оцінка за тестування на знання Правил гри

Тестування на знання Правил гри може бути проведене в різноманітному форматі, об'єм та оціночну шкалу якого визначає комісія спостерігачів КА УАФ.

За результатами тестування на знання Правил гри кожен спостерігач / відеоспостерігач може отримати наступну оцінку:

- відмінно – **8.50;**
- дуже добре – **8.25;**
- добре – **8.00;**
- задовільно - **7.75;**
- незадовільно - **7.50;**

5.1.3 Оцінка за відео тестування

Відео тестування також може бути проведене в різноманітному форматі, об'єм та оціночну шкалу якого визначає комісія спостерігачів КА УАФ.

За результатами відео тестування кожен спостерігач / відеоспостерігач може отримати наступну оцінку:

- відмінно – **8.50;**
- дуже добре – **8.25;**
- добре – **8.00;**
- задовільно - **7.75;**
- незадовільно - **7.50;**

5.1.4 Оцінка за тестування на знання методики оцінювання арбітражу

За потреби може бути проведене тестування на знання методики оцінювання арбітражу. Форму, об'єм та оціночну шкалу визначає комісія спостерігачів КА УАФ перед тестуванням.

За результатами тестування на знання Методики оцінювання арбітражу, кожен спостерігач / відеоспостерігач може отримати наступну оцінку:

- відмінно	– 8.50;
- дуже добре	– 8.25;
- добре	– 8.00;
- задовільно	- 7.75;
- незадовільно	- 7.50;

Оцінка **7.50** (незадовільно) по будь-якому з трьох останніх тестів означає, що спостерігач тест не склав. У такому випадку він має право на повторне тестування. Час і місце повторного тесту визначає КА УАФ. На період між основним та повторним тестами спостерігач / відеоспостерігач до спостереження / відеотехнічного спостереження арбітражу матчів не залучається.

У разі вдалого повторного тестування до рейтингової оцінки діяльності спостерігача / відеоспостерігача за відповідний тест вноситься оцінка **7,50**.

У випадку, якщо спостерігач / відеоспостерігач і при повторному тестуванні отримає оцінку «незадовільно» КА УАФ співпрацю з ним припиняє. Відновлення співпраці з таким спостерігачем / відеоспостерігачем можливе не раніше наступної частини змагань.

Рівень змагань при поновленні співпраці визначається КА УАФ і може бути нижчим за той, де спостерігач здійснював свою діяльність до невдалого тестування.

Кількість планових / поточних тестувань протягом спортивного сезону визначає КА УАФ.

5.1.5 Стабільність спостерігача / відеоспостерігача

Під стабільністю спостерігача / відеоспостерігача слід розуміти оцінку його діяльності за попередні періоди, стаж спостерігача, якість виконання окремих доручень КА УАФ, тощо.

6. УМОВИ РОТАЦІЇ

Основна ротація спостерігачів / відеоспостерігачів проводиться за підсумками атестації на початку поточного року. За рішенням КА УАФ можливе проведення ротації також перед початком спортивного сезону.

Спостерігачі, які мали нижчі показники з атестації власного рівня, переводяться до групи спостерігачів нижчого рівня (за умови дотримання п.2 та п.4 Регламенту).

Поповнення списків спостерігачів відповідного рівня відбувається за рахунок спостерігачів нижчого рівня, які мають кращі показники з атестації свого рівня.

Кількість спостерігачів, що підлягає ротації кожного відповідного рівня, визначається КА УАФ до початку відповідної частини змагань.

Спостерігач / відеоспостерігач, який мав порушення дисциплінарного характеру, за окремим рішенням КА УАФ може бути переведений до будь-якого нижчого рівня або взагалі співпраця з ним може бути припинена як на визначений термін, так і безстроково.

У випадку, якщо перед початком змагань виникає потреба в скороченні кількості спостерігачів відповідного рівня, вона зменшується за рахунок спостерігачів, показники з атестації яких є нижчі. Такі спостерігачі мають бути переведені до наступного нижчого рівня з якого, в свою чергу, має бути переведена необхідна кількість спостерігачів до наступного нижчого рівня на таких самих умовах.

7. ЗАКЛЮЧНІ ПОЛОЖЕННЯ

Рішення КА УАФ щодо відбору, атестації та ротації спостерігачів / відеоспостерігачів оскарженню не підлягають.

Вимоги цього регламенту набувають чинності з початку спортивного сезону 2023/24рр.

Всі питання, що не врегульовані цим Регламентом, вирішуються КА УАФ.

Голова Комітету арбітрів УАФ

Л.Лучі